

Wydanie tymczasowe

POSTANOWIENIE TRYBUNAŁU (szósta izba)

z dnia 5 września 2019 r. (*)

Odesłanie prejudycjalne – Artykuł 99 regulaminu postępowania przed Trybunałem – Swobodny przepływ pracowników – Równość traktowania – Artykuł 45 TFUE – Rozporządzenie (WE) nr 883/2004 – Artykuł 4 – Konwencja w sprawie zabezpieczenia społecznego zawarta między państwem członkowskim zatrudnienia a państwem trzecim – Wiadomości rodzinne – Stosowanie do pracownika przygranicznego niebędącego ani obywatelem, ani rezydentem jednego z państw będących stroną konwencji

W sprawie C-801/18

mającej za przedmiot wnioszek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez conseil supérieur de la sécurité sociale (wysoki sąd ds. zabezpieczenia społecznego, Luksemburg) postanowieniem z dnia 17 grudnia 2018 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 19 grudnia 2018 r., w postępowaniu:

EU

przeciwko

Caisse pour l'avenir des enfants,

TRYBUNAŁ (szósta izba),

w składzie: C. Toader, prezes izby, A. Rosas (sprawozdawca) i M. Safjan, sędziowie,

rzecznik generalny: M. Szpunar,

sekretarz: A. Calot Escobar,

postanowiwszy, po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego, orzec w formie postanowienia z uzasadnieniem, zgodnie z art. 99 regulaminu postępowania przed Trybunałem,

wydaje następujące

Postanowienie

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 45 TFUE, dyrektywy 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich, zmieniającej rozporządzenie (EWG) nr 1612/68 i uchylającej dyrektywy 64/221/EWG, 68/360/EWG, 72/194/EWG, 73/148/EWG, 75/34/EWG, 75/35/EWG, 90/364/EWG, 90/365/EWG i 93/96/EWG (Dz.U. 2004, L 158, s. 77), a także art. 4 rozporządzenia (WE) nr 883/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U. 2004, L 166, s. 1).

2 Wniosek ten został przedstawiony w ramach sporu między EU a Caisse pour l'avenir des

enfants (kas? ds. przysz?o?ci dzieci, Luksemburg) dotycz?cego odmowy tej ostatniej przyznania dodatku rodzinnego na dziecko EU zamieszka?e z matk? w pa?stwie trzecim.

Ramy prawne

Konwencja w sprawie zabezpieczenia spo?ecznego z 1965 r.

3 Konwencja w sprawie zabezpieczenia spo?ecznego zawarta mi?dzy Wielkim Ksi?stwem Luksemburga a Stanami Zjednoczonymi Brazylii, podpisana w Rio de Janeiro w dniu 16 wrze?nia 1965 r. (*Mémorial A 1966*, s. 621), w brzmieniu maj?cym zastosowanie do okoliczno?ci faktycznych rozpatrywanych w sporze w post?powaniu g?ównym (zwana dalej „konwencj? w sprawie zabezpieczenia spo?ecznego z 1965 r.”), w art. 1 stanowi?a:

„Niniejsza konwencja ma za przedmiot uregulowanie, przy zapewnieniu równego traktowania, zabezpieczenia spo?ecznego obywateli wysokich umawiaj?cych si? stron”.

4 Artyku? 2 tej konwencji stanowi?:

„Konwencja ma zastosowanie do ubezpiecze? zwi?zanych z chorob?, macierzy?stwem, niepe?nosprawno?ci?, emerytur?, ?mierci? i wypadkami przy pracy, a tak?e do dodatku rodzinnego (z wy??czeniem niesk?adkowych ?wiadcze? z tytu?u urodzenia dziecka)”.

5 Zgodnie z art. 3 ust. 1 wspomnianej konwencji:

„Do obywateli jednej lub drugiej ze stron pracuj?cych zwykle na terytorium jednej z nich stosuje si? ustawodawstwo tej strony”.

6 Artyku? 4 tej konwencji stanowi?:

„Obywatele strony, którzy maj? prawo do ?wiadcze? pieni??nych, otrzymuj? te ?wiadczenia w ca?o?ci i bez ogranicze?, tak d?ugo jak zamieszkuj? na terytorium jednej ze stron”.

Rozporz?dzenie nr 883/2004

7 Zgodnie z art. 4 rozporz?dzenia nr 883/2004:

„O ile niniejsze rozporz?dzenie nie stanowi inaczej, osoby, do których stosuje si? niniejsze rozporz?dzenie, korzystaj? z tych samych ?wiadcze? i podlegaj? tym samym obowi?zkom na mocy ustawodawstwa ka?dego pa?stwa cz?onkowskiego, co jego obywatele”.

Prawo luksemburskie

8 Konwencja w sprawie zabezpieczenia spo?ecznego z 1965 r. zosta?a ratyfikowana przez Wielkie Ksi?stwo Luksemburga w ustawie z dnia 12 lipca 1966 r. (*Mémorial A 1966*, s. 620).

9 Artyku? 269 akapit pierwszy code de la sécurité sociale (kodeksu zabezpieczenia spo?ecznego), zatytu?owany „Warunki przyznawania”, stanowi:

„Prawo do dodatku rodzinnego na warunkach przewidzianych w niniejszym rozdziale przys?uguje:

a) co si? tyczy samego dziecka – ka?demu dziecku faktycznie i w sposób ci?g?y zamieszkuj?cemu w Luksemburgu oraz posiadaj?cemu tam miejsce zamieszkania;

b) co si? tyczy cz?onków jego rodziny – zgodnie z obowi?zuj?cym mi?dzynarodowym aktem prawnym, ka?dej osobie podlegaj?cej ustawodawstwu luksemburskiemu i obj?tej zakresem

stosowania rozporządzeń wspólnotowych lub innej umowy dwu- lub wielostronnej zawartej przez Luksemburg w dziedzinie zabezpieczenia społecznego i przewidującej wypłatę dodatków rodzinnych zgodnie z ustawodawstwem państwa miejsca zatrudnienia. Za członka rodziny danej osoby uważa się dziecko należące do grupy rodzinnej tej osoby, określonej w art. 270. Członkowie rodziny, o których mowa w niniejszym przepisie, powinni zamieszkiwać w państwie określonym we wspomnianych rozporządzeniach lub umowach”.

Postępowanie główne i pytania prejudycjalne

10 W dniu 8 grudnia 2015 r. EU, obywatel portugalski zamieszkujący we Francji i pracujący w Luksemburgu, złożył do Caisse nationale des prestations familiales (krajowej kasy świadczeń rodzinnych, Luksemburg) (obecnie Caisse pour l'avenir des enfants, kasa ds. przyszłości dzieci) wniosek o przyznanie dodatku rodzinnego na jego dziecko, zamieszkujące z matką w Brazylii.

11 Decyzją z dnia 6 czerwca 2016 r. Caisse pour l'avenir des enfants oddaliła ten wniosek ze względu na to, że do EU nie ma zastosowania art. 269 akapit pierwszy lit. b) kodeksu zabezpieczenia społecznego, ponieważ nie ma on obywatelstwa brazylijskiego lub luksemburskiego i, w konsekwencji, nie stosuje się do niego konwencji w sprawie zabezpieczenia społecznego z 1965 r.

12 Rozpatrując odwołanie EU, conseil arbitral de la sécurité sociale (rada arbitrażowa ds. zabezpieczenia społecznego, zwana dalej „conseil arbitral”, Luksemburg), orzeczeniem z dnia 7 lipca 2017 r. oddaliła to odwołanie jako bezzasadne. Conseil arbitral stwierdziła, że dziecku EU nie przysuguje prawo do dodatku rodzinnego – ani samemu dziecku, ponieważ nie przebywa ono faktycznie i w sposób ciągły w Luksemburgu, ani na dziecko jako członka rodziny jego matki, która nie podlegała ustawodawstwu luksemburskiemu, ani na dziecko jako członka rodziny jego ojca, który nie jest objęty zakresem stosowania konwencji w sprawie zabezpieczenia społecznego z 1965 r., ponieważ nie jest ani obywatelem luksemburskim, ani brazylijskim, a sam status pracownika przygranicznego nie jest wystarczający dla uznania go za obywatela luksemburskiego.

13 Później conseil arbitral wskazała, że można by było rozpatrzeć kwestię, czy wyrok z dnia 15 stycznia 2002 r., Gottardo (C-55/00, EU:C:2002:16), ma zastosowanie w sprawie rozpatrywanej w postępowaniu głównym, jednakże nie przedstawiła tej kwestii stronom w postępowaniu głównym ani nie wywiodła z tego skutków prawnych.

14 W dniu 4 sierpnia 2017 r. EU wniósł skargę na orzeczenie conseil arbitral przed conseil supérieur de la sécurité sociale (wysoki sąd ds. zabezpieczenia społecznego, Luksemburg), powołując się na prawo do wypłaty dodatku rodzinnego na dziecko.

15 EU podniósł, że gdyby pracował we Francji, mógłby otrzymywać na dziecko francuski dodatek rodzinny, na podstawie porozumienia zawartego między Republiką Francuską a Federacyjną Republiką Brazylii w dziedzinie zabezpieczenia społecznego, podpisanego w Brazylii w dniu 15 grudnia 2011 r., i że gdyby pracował w Portugalii, mógłby otrzymywać na dziecko portugalski dodatek rodzinny, na mocy porozumienia dwustronnego zwanego „Iberoamericano”.

16 Powołując się na zasadę swobodnego przepływu pracowników w Unii Europejskiej i odsyłając do art. 45 TFUE, dyrektywy 2004/38 i rozporządzenia nr 883/2004, EU dochodzi prawa do luksemburskiego dodatku rodzinnego, twierdząc, że gdyby nie wypłacano mu tego dodatku, znalazłby się w szczególnie niekorzystnej sytuacji, która mogłaby go zniechęcać do pracy w Luksemburgu, co stanowiłoby przeszkodę dla wdrożenia zasady swobodnego przepływu pracowników w Unii.

17 Później EU wskazała na wyrok z dnia 15 stycznia 2002 r., Gottardo (C-55/00,

EU:C:2002:16), podnosząc, że na zasadę równego traktowania wynikającą z istotnych przepisów prawa Unii można się powołać wobec instytucji państwa członkowskiego, w której jest on ubezpieczony, ponieważ obowiązuje konwencja w sprawie zabezpieczenia społecznego zawarta między tym państwem członkowskim a danym państwem trzecim. Ponadto EU domaga się skierowania pytania prejudycjalnego do Trybunału.

18 Caisse pour l'avenir des enfants wnosi o utrzymanie w mocy wydanego orzeczenia conseil arbitral ze względu na to, że ani dziecko, ani jego matka, ani EU nie spełniają określonych w art. 269 kodeksu zabezpieczenia społecznego przesłanek uzyskania dodatku rodzinnego.

19 W dniu 22 stycznia 2018 r. conseil supérieur de la sécurité sociale wezwał strony postępowania głównego do zajęcia stanowiska w przedmiocie stosowania konwencji w sprawie zabezpieczenia społecznego z 1965 r. do osób, które, tak jak w niniejszej sprawie, nie zamieszkują na terytorium jednej ze stron tej konwencji, mając na względzie art. 4 wspomnianej konwencji, który uzależnia otrzymanie świadczeń pieniężnych od zamieszkania danego obywatela na terytorium jednego z tych państw.

20 W tym względzie EU ponownie odniósł się do wyroku z dnia 15 stycznia 2002 r., Gottardo (C-55/00, EU:C:2002:16), i stwierdził, że biorąc pod uwagę zasadę równego traktowania i swobodnego przepływu pracowników w Unii, nie można powołać się wobec niego na art. 4 konwencji w sprawie zabezpieczenia społecznego z 1965 r.

21 Według Caisse pour l'avenir des enfants, o ile w następstwie przyjęcia wyroku z dnia 15 stycznia 2002 r., Gottardo (C-55/00, EU:C:2002:16), Wielkie Księstwo Luksemburga jest obecnie zobowiązane, w celu uniknięcia wszelkiej dyskryminacji ze względu na obywatelstwo, do umożliwienia każdemu obywatelowi państwa członkowskiego powołania się na wszelką konwencję międzynarodową zawartą między Wielkim Księstwem Luksemburga a państwem trzecim, o tyle w sprawie w postępowaniu głównym EU nie znajduje się w takiej samej obiektywnej sytuacji jak obywatele krajowi państwa będącego stroną takiej konwencji, którzy takę mają miejsce zamieszkania na terytorium tego państwa.

22 Conseil supérieur de la sécurité sociale wskazuje, że ze względu na to, iż EU nie ma legalnego miejsca zamieszkania w Luksemburgu i faktycznie tam nie zamieszkuje, na dziecko EU nie przysuguje prawo do dodatku rodzinnego – ani na nie samo, ani na dziecko jako członka rodziny jego matki, która nie podlega ustawodawstwu luksemburskiemu, ani na dziecko jako członka rodziny jego ojca.

23 Aby dziecko to mogło uzyskać dodatek rodzinny jako członek rodziny EU, zdaniem conseil supérieur de la sécurité sociale do EU – podlegającego ustawodawstwu luksemburskiemu ze względu na zawarcie umowy o pracę w Luksemburgu – powinna mieć zastosowanie konwencja dwustronna. Zakres stosowania konwencji w sprawie zabezpieczenia społecznego z 1965 r. został za, na mocy jej art. 3 i 4, ograniczony do obywateli i rezydentów jednego z państw będących stroną tej konwencji.

24 EU podnosi, że ograniczenia te stanowią przeszkodę dla stosowania zasady swobodnego przepływu pracowników w Unii oraz zasady równego traktowania, odnosząc się w szczególności do art. 45 TFUE, zgodnie z którym zapewnia się swobodę przepływu pracowników wewnątrz Unii i zniesienie wszelkiej dyskryminacji ze względu na przynależność państwową między pracownikami państw członkowskich w zakresie zatrudnienia, wynagrodzenia i innych warunków pracy, a także do rozporządzenia nr 883/2004, a w szczególności do jego art. 4 mającego na celu zapewnienie, by osoby, do których stosuje się to rozporządzenie, korzystały z tych samych świadczeń i podlegały tym samym obowiązkom na mocy ustawodawstwa każdego państwa członkowskiego, co jego obywatele.

25 Sąd odsyła cy wskazuje, że w wyroku z dnia 15 stycznia 2002 r., Gottardo (C-55/00, EU:C:2002:16), Trybunał orzekł, że w państwa ciwe organy zabezpieczenia społecznego pierwszego państwa członkowskiego mają obowiązek, zgodnie z ich zobowiązaniami wynikającymi z art. 39 WE (obecnie art. 45 TFUE), uwzględnić dla celów uzyskania prawa do świadczeń emerytalnych okresy ubezpieczenia uzyskane w państwie trzecim przez obywatela drugiego państwa członkowskiego, w sytuacji gdy przy takich samych warunkach opłacania składek owe państwa ciwe organy pozwalają, na podstawie dwustronnej konwencji prawa międzynarodowego zawartej pomiędzy pierwszym państwem członkowskim a tym państwem trzecim, na uwzględnienie takich okresów uzyskanych przez wpaśnych obywateli.

26 Sąd odsyła cy jest zdania, że w konsekwencji nasuwa się pytanie, czy w dziedzinie dodatku rodzinnego konwencja w sprawie zabezpieczenia społecznego z 1965 r. ma zastosowanie do EU, pomimo że nie jest on ani obywatelem, ani rezydentem jednego z dwóch państw bpaśnych stron tej konwencji.

27 W tych okolicznościach conseil supérieur de la sécurité sociale postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

„1) Czy państwa ciwe organy zabezpieczenia społecznego pierwszego państwa członkowskiego [w niniejszej sprawie Caisse pour l'avenir des enfants] są zobowiązane, zgodnie z ich obowiązkami [...] wynikającymi z art. 45 TFUE, dyrektywy [2004/38], a także rozporządzenia [nr 883/2004], a w szczególności z art. 4 tego rozporządzenia, do udzielenia świadczeń rodzinnych obywatelowi drugiego państwa członkowskiego, gdy – przy zaistnieniu takich samych warunków przyznania wspomnianych świadczeń – wspomniane państwa ciwe organy uznają, na podstawie dwustronnej umowy międzynarodowej zawartej między pierwszym państwem członkowskim [Wielkim Księstwem Luksemburga] a państwem trzecim [Stanami Zjednoczonymi Brazylii, obecnie Federacją Republiki Brazylii], prawo do świadczeń rodzinnych dla ich wpaśnych obywateli i rezydentów?

2) Na wypadek udzielenia odpowiedzi twierdzącej, i w sytuacji, w której stosowanie zasady przyjętej w [wyroku z dnia 15 stycznia 2002 r., Gottardo (C-55/00, EU:C:2002:16)] rozszerzono by na dziedzinę świadczeń rodzinnych, czy państwa ciwy organ zabezpieczenia społecznego, a w szczególności w państwa ciwy w sprawach świadczeń rodzinnych – [w niniejszej sprawie] Caisse pour l'avenir des enfants, krajowa instytucja państwa ciwa w sprawie świadczeń rodzinnych w Wielkim Księstwie Luksemburga – mógłby przedstawić obiektywne uzasadnienie w oparciu o względy dotyczące [szczególnie] powaśnych obywateli finansowych i administracyjnych ciwpaśnych na danej administracji, aby uzasadnić nierówne traktowanie obywateli państw bpaśnych umawiającymi się stronami (danej umowy dwustronnej) w porównaniu z innymi obywatelami państw członkowskich [Unii]?”.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

28 Poprzez zadane pytania, które należą rozpatrzyć przede wszystkim, sąd odsyła cy dąży w istocie do ustalenia, czy art. 45 TFUE w związku z art. 4 rozporządzenia nr 883/2004 należą interpretować w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie odmowie wypłaty przez państwa ciwe organy pierwszego państwa członkowskiego obywatelowi drugiego państwa członkowskiego pracującemu w pierwszym państwie członkowskim, lecz nie zamieszkującemu w nim, świadczeń rodzinnych dla jego dziecka zamieszkującego w państwie trzecim z matką, gdy – przy zaistnieniu takich samych warunków przyznania wspomnianych świadczeń – wspomniane organy przyznają, w następstwie zastosowania dwustronnej konwencji międzynarodowej zawartej między pierwszym państwem członkowskim a tym państwem trzecim, prawo do świadczeń rodzinnych wpaśnym obywatelom i rezydentom. W danym wypadku sąd odsyła cy dąży do ustalenia, czy względny związek z

powołanymi obywatelami finansowymi i administracyjnymi ciążącymi na danej administracji mogłyby być przywołane w celu uzasadnienia w sposób obiektywny nierównego traktowania obywateli państw będących umawiającymi się stronami danej dwustronnej konwencji w porównaniu z obywatelami pozostałych państw członkowskich Unii.

29 Zgodnie z art. 99 regulaminu postępowania przed Trybunałem Trybunał może w każdej chwili, w szczególności jeżeli odpowiedź na pytanie prejudycjalne można wywieść w sposób jednoznaczny z orzecznictwa lub jeżeli odpowiedź na takie pytanie nie pozostawia żadnych uzasadnionych wątpliwości, na wniosek sędziego sprawozdawcy i po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego, orzec w formie postanowienia z uzasadnieniem.

30 Powyższy przepis należy zastosować w niniejszej sprawie.

31 W niniejszym wypadku jest bezsporne, że EU pracuje w Luksemburgu w charakterze pracownika przygranicznego, jest ubezpieczony w ramach luksemburskiego systemu zabezpieczenia społecznego i podlega podatkowi dochodowemu w Luksemburgu. Wskazując, że ma do niego zastosowanie ustawodawstwo luksemburskie ze względu na zawarcie umowy o pracę w Luksemburgu, EU złożył wniosek o przyznanie dodatku rodzinnego na dziecko na podstawie art. 269 akapit pierwszy lit. b) kodeksu zabezpieczenia społecznego, zgodnie z którym prawo do dodatku rodzinnego przysuguje, „co się tyczy członków [...] rodziny [dziecka] – zgodnie z obowiązującym międzynarodowym aktem prawnym, każdej osobie podlegającej ustawodawstwu luksemburskiemu i objętej zakresem stosowania rozporządzeń wspólnotowych lub innej umowy dwu- lub wielostronnej zawartej przez Luksemburg w dziedzinie zabezpieczenia społecznego i przewidującej wypłatę dodatków rodzinnych zgodnie z ustawodawstwem państwa miejsca zatrudnienia”.

32 Na wstępie należy przypomnieć, że z utrwalonego orzecznictwa Trybunału wynika, że każdy obywatel Unii, niezależnie od miejsca zamieszkania czy przynależności państwowej, który skorzystał z prawa do swobodnego przepływu pracowników i wykonywał działalność zawodową w państwie członkowskim innym niż państwo członkowskie jego miejsca zamieszkania, jest objęty zakresem stosowania art. 45 TFUE (zob. w szczególności wyroki: z dnia 12 grudnia 2002 r., *de Groot*, C-385/00, EU:C:2002:750, pkt 76; z dnia 28 lutego 2013 r., *Petersen*, C-544/11, EU:C:2013:124, pkt 34; a także z dnia 14 marca 2019 r., *Jacob i Lennertz*, C-174/18, EU:C:2019:205, pkt 21).

33 Mając na względzie pytania zadane w niniejszej sprawie, należy następnie przypomnieć orzecznictwo Trybunału dotyczące stosowania zasady równego traktowania w kontekście relacji między prawem Unii a konwencjami dwustronnymi zawartymi między dwoma państwami członkowskimi lub między państwem członkowskim i państwem trzecim.

34 W tym względzie, co się tyczy umowy w zakresie współpracy kulturalnej zawartej między dwoma państwami członkowskimi i zastrzegającej stypendia jedynie dla obywateli tych dwóch państw, Trybunał orzekł, że art. 7 rozporządzenia Rady (EWG) nr 1612/68 z dnia 15 października 1968 r. w sprawie swobodnego przepływu pracowników wewnątrz Wspólnoty (Dz.U. 1968, L 257, s. 2) wymaga od organów wspomnianych państw członkowskich przyznawania pomocy stypendialnej przewidzianej w rozpatrywanej umowie dwustronnej pracownikom zamieszkującym i wykonującym pracę najemną na ich terytorium, lecz mającym obywatelstwo trzeciego państwa członkowskiego (zob. podobnie wyrok z dnia 27 września 1988 r., *Matteucci*, 235/87, EU:C:1988:460, pkt 16, 23).

35 Trybunał orzekł bowiem, że jeżeli zastosowanie przepisu prawa wspólnotowego natrafia na przeszkody z powodu rodzaju przyjętego w związku ze stosowaniem dwustronnej konwencji, nawet jeżeli konwencja ta obejmuje kwestie, które wykraczają poza zakres stosowania traktatu,

ka?de pa?stwo cz?onkowskie ma obowi?zek u?atwia? stosowanie tego przepisu oraz pomaga? w tym celu ka?demu innemu pa?stwu cz?onkowskiemu, na którym ci??y obowi?zek wynikaj?cy z prawa wspólnotowego (wyrok z dnia 27 wrze?nia 1988 r., Matteucci, 235/87, EU:C:1988:460, pkt 19).

36 W tym kontek?cie w pkt 23 wyroku z dnia 27 wrze?nia 1988 r., Matteucci (235/87, EU:C:1988:460), Trybuna? orzek?, ?e umowa dwustronna zastrzegaj?ca stypendia jedynie dla obywateli dwóch pa?stw cz?onkowskich b?d?cych stronami tej umowy nie powinna sta? na przeszkodzie stosowaniu zasady równego traktowania pracowników krajowych i pracowników wspólnotowych zamieszkuj?cych na terytorium jednego z tych dwóch pa?stw cz?onkowskich.

37 Ponadto, je?li chodzi o dwustronn? konwencj? mi?dzynarodow? zawart? pomi?dzy pa?stwem cz?onkowskim a pa?stwem trzecim w celu unikania podwójnego opodatkowania, Trybuna? przypomnia?, ?e pomimo i? opodatkowanie bezpo?rednie jest kwesti? pozostaj?c? w wy??cznej kompetencji pa?stw cz?onkowskich, te ostatnie nie mog? jednak odst?pi? od poszanowania zasad prawa wspólnotowego (zob. podobnie wyrok z dnia 21 wrze?nia 1999 r., Saint-Gobain ZN, C?307/97, EU:C:1999:438, pkt 57–59). Z tego wzgl?du Trybuna? orzek?, ?e zasada narodowego traktowania zobowi?zuje pa?stwo cz?onkowskie b?d?ce stron? tej konwencji do przyznania trwa?ym przedsi?biorstwom nale??cym do spó?ek maj?cych siedzib? w innym pa?stwie cz?onkowskim korzy?ci przewidzianych w konwencji na takich samych warunkach, jak maj?ce zastosowanie do spó?ek maj?cych siedzib? w pa?stwie cz?onkowskim b?d?cym stron? konwencji (wyrok z dnia 21 wrze?nia 1999 r., Saint-Gobain ZN, C?307/97, EU:C:1999:438, pkt 59).

38 Trybuna? przypomnia? to orzecznictwo w wyroku z dnia 15 stycznia 2002 r., Gottardo (C?55/00, EU:C:2002:16, pkt 32), dotycz?cym uprawnienia – obywatelki francuskiej, która pracowa?a we W?oszech, w Szwajcarii i we Francji i nie posiada?a praw wystarczaj?cych do uzyskania emerytury we W?oszech – do skorzystania z sumowania okresów ubezpieczenia uko?czonych przez ni? w Szwajcarii i we W?oszech, zgodnie z postanowieniami konwencji dwustronnej zawartej mi?dzy Republik? W?osk? a Konfederacj? Szwajcarsk? w dziedzinie zabezpieczenia spo?ecznego, dotycz?cymi obywateli tych dwóch pa?stw. W sprawie, w której wydano ów wyrok, s?d krajowy d??y? do ustalenia, czy w?a?ciwe w?oskie organy zabezpieczenia spo?ecznego powinny, zgodnie z obowi?zkami ci???cymi na nich w szczególno?ci na mocy art. 39 WE (obecnie art. 45 TFUE), umo?liwi? pracownikom b?d?cym obywatelami pa?stw cz?onkowskich innych ni? Republika W?oska skorzystanie z uwzgl?dnienia okresów ubezpieczenia uko?czonych w Szwajcarii w celu uzyskania prawa do w?oskich ?wiadcze? emerytalnych.

39 W tych okoliczno?ciach Trybuna? podkre?li?, ?e przy wykonywaniu zobowi?za? zaci?gni?tych na podstawie umów mi?dzynarodowych, zarówno gdy chodzi o konwencj? zawart? pomi?dzy pa?stwami cz?onkowskimi, jak i o konwencj? zawart? pomi?dzy pa?stwem cz?onkowskim i jednym lub kilkoma pa?stwami trzecimi, pa?stwa cz?onkowskie powinny, z zastrze?eniem postanowie? art. 307 WE (obecnie art. 351 TFUE), przestrzega? zobowi?za? ci???cych na nich na mocy prawa Unii (wyroki: z dnia 15 stycznia 2002 r., Gottardo, C?55/00, EU:C:2002:16, pkt 33; z dnia 21 stycznia 2010 r., Komisja/Niemcy, C?546/07, EU:C:2010:25, pkt 42). Fakt, i? ze swej strony pa?stwa trzecie nie maj? obowi?zku wype?niania ?adnych zobowi?za? wynikaj?cych z prawa Unii, nie jest w tym wzgl?dzie istotny.

40 W konsekwencji gdy pa?stwo cz?onkowskie zawiera z pa?stwem trzecim dwustronn? konwencj? mi?dzynarodow? z zakresu zabezpieczenia spo?ecznego przewiduj?c?, ?e okresy ubezpieczenia uzyskane we wspomnianym pa?stwie trzecim b?d? uwzgl?dniane w celu nabycia praw do ?wiadcze? emerytalnych, podstawowa zasada równego traktowania zobowi?zuje to pa?stwo cz?onkowskie do przyznania obywatelom innych pa?stw cz?onkowskich takich samych

przywilejów, z jakich korzystają jego obywatele na podstawie owej konwencji, chyba że może ono przedstawić obiektywne uzasadnienie dla swej odmowy (wyrok z dnia 15 stycznia 2002 r., Gottardo, C-55/00, EU:C:2002:16, pkt 34).

41 W tym względzie Trybunał orzekł już, że naruszenie równowagi i wzajemności dwustronnej konwencji międzynarodowej zawartej pomiędzy państwem członkowskim i państwem trzecim może stanowić obiektywne uzasadnienie odmowy przez państwo członkowskie, bądźce jej stroną, rozszerzenia na obywateli innych państw członkowskich korzyści, jakie czerpią z niej jego obywatele (zob. podobnie wyroki: z dnia 21 września 1999 r., Saint-Gobain ZN, C-307/97, EU:C:1999:438, pkt 60; z dnia 15 stycznia 2002 r., Gottardo, C-55/00, EU:C:2002:16, pkt 36).

42 W wyroku z dnia 15 stycznia 2002 r., Gottardo (C-55/00, EU:C:2002:16, pkt 37), Trybunał stwierdził jednak, że rzekły wóski nie wykazał, iż obowiązki nałożone na niego na mocy prawa Unii stoją na przeszkodzie wykonywaniu obowiązków wynikających ze zobowiązań przyjętych przez Republikę Włoską w stosunku do Konfederacji Szwajcarskiej. W sprawie, w której wydano ów wyrok, Trybunał wskazał bowiem, że umóliwienie pracownikom bądźcym obywatelami państw członkowskich innych niż Republika Włoska skorzystania z uwzględnienia okresów ubezpieczenia ukończonych w Szwajcarii w celu uzyskania prawa do włoskich świadczeń emerytalnych, stosowane jednostronnie przez Republikę Włoską, wcale nie utrudnia wykonywania praw wynikających dla Konfederacji Szwajcarskiej z konwencji dotyczącej zabezpieczenia społecznego zawartej między Republiką Włoską a Konfederacją Szwajcarską ani nie nakłada na nią nowych obowiązków.

43 W wyroku tym Trybunał wskazał ponadto, że podniesione przez właściwy krajowy organ administracji i rzekły wóski argumenty mające na celu uzasadnienie odmowy sumowania okresów ubezpieczenia ukończonych przez zainteresowanego – oparte na ewentualnym zwiększeniu cięć arów finansowych i trudności administracyjnych związanych ze współpracą z właściwymi organami szwajcarskimi – nie uzasadniają braku przestrzegania przez Republikę Włoską obowiązków wynikających z traktatu.

44 W niniejszym wypadku EU, obywatel portugalski, pracuje w Luksemburgu i zamieszkuje we Francji. Wydaje się zatem, że jego sytuacja jest objęta zakresem stosowania art. 45 TFUE wymagającym zniesienia wszelkiej dyskryminacji ze względu na przynależność państwową między pracownikami państw członkowskich w zakresie zatrudnienia, wynagrodzenia i innych warunków pracy, a także że zarówno do niego, jak i do jego dziecka ma zastosowanie rozporządzenie nr 883/2004, którego art. 4 zapewnia korzystanie przez osoby, do których stosuje się to rozporządzenie, z tych samych świadczeń, na mocy ustawodawstwa każdego państwa członkowskiego, co jego obywatele.

45 Jak wynika z wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, organy luksemburskie stwierdziły, że biorąc pod uwagę okoliczności sprawy rozpatrywanej w postępowaniu głównym, dziecku EU nie przysuguje prawo do dodatku rodzinnego ani dla niego samego, ani jako członkowi rodziny jego matki, ani jako członkowi rodziny jego ojca.

46 W świetle orzecznictwa wspomnianego w pkt 38–42 niniejszego postanowienia nie wydaje się, by cięcy na Wielkim Księstwie Luksemburga obowiązek rozszerzenia na pracownika migrującego – bądźcego w sytuacji takiej jak rozpatrywana w postępowaniu głównym – korzyści, jakie obywatele tego państwa czerpią z tej konwencji, mógł podważyć wynikający z niej równowagą, a także wzajemnością w zakresie, w jakim takie rozszerzenie nie utrudnia wykonywania obowiązków wynikających ze zobowiązań przyjętych przez Wielkie Księstwo Luksemburga w stosunku do Stanów Zjednoczonych Brazylii (obecnie Federacyjnej Republiki Brazylii). Umóliwienie obywatelom pozostałych państw członkowskich pracującym na terytorium Luksemburga korzystania z dodatku rodzinnego na ich dzieci niezamieszkujące na tym terytorium,

stosowane jednostronnie przez Wielkie Ksi?stwo Luksemburga, nie stoi na przeszkodzie wykonaniu praw wynikaj?cych dla Federacyjnej Republiki Brazylii z konwencji w sprawie zabezpieczenia spo?ecznego z 1965 r. i nie nak?ada równie? na to pa?stwo trzecie nowych obowi?zków.

47 Ponadto argument dotycz?cy powa?nych ci??arów finansowych i administracyjnych, jakie mog?yby ci??y? na danej administracji, gdyby rozszerzy?a ona na obywateli pozosta?ych pa?stw cz?onkowskich mo?liwo?? uzyskania korzy?ci przyznanych w?asnym obywatelom, nie mo?e, jako taki, uzasadni? w sposób obiektywny odmowy przez t? administracj? przeprowadzenia takiego rozszerzenia.

48 W tym wzgl?dzie Trybuna? stale orzeka?, ?e uzasadnienie dotycz?ce zwi?kszenia ci??arów finansowych i ewentualnych trudno?ci administracyjnych nie mo?e, w ka?dym razie, uzasadni? braku przestrzegania obowi?zków wynikaj?cych ze wskazanego w art. 45 TFUE zakazu dyskryminacji ze wzgl?du na przynale?no?? pa?stwow? (wyroki: z dnia 15 stycznia 2002 r., Gottardo, C?55/00, EU:C:2002:16, pkt 38; z dnia 16 wrze?nia 2004 r., Merida, C?400/02, EU:C:2004:537, pkt 30; z dnia 28 czerwca 2012 r., Erny, C?172/11, EU:C:2012:399, pkt 48; a tak?e z dnia 19 czerwca 2014 r., Specht i in., od C?501/12 do C?506/12, C?540/12 i C?541/12, EU:C:2014:2005, pkt 77).

49 Z powy?szego wynika, ?e w sytuacji takiej jak rozpatrywana w post?powaniu g?ównym, w której dziecku pracownika migruj?cego b?d?cego obywatelem pa?stwa cz?onkowskiego zamieszkuj?cemu z matk? w pa?stwie trzecim nie przys?uguje prawo do ?wiadcze? rodzinnych ani na nie samo, ani jako cz?onkowi rodziny jego matki, ani jako cz?onkowi rodziny jego ojca, pa?stwo cz?onkowskie zatrudnienia tego pracownika jest co do zasady zobowi?zane, zgodnie z obowi?zkami ci???cymi na nim na mocy art. 45 TFUE i art. 4 rozporz?dzenia nr 883/2004, przyzna? temu dziecku prawo do ?wiadcze? rodzinnych, jakie przyzna?oby w?asnym obywatelom i rezydentom, przy zaistnieniu takich samych warunków przyznania wspomnianego dodatku, na mocy dwustronnej konwencji mi?dzynarodowej zawartej ze wspomnianym pa?stwem trzecim, chyba ?e to pa?stwo cz?onkowskie mo?e przedstawi? obiektywne uzasadnienie swej odmowy. Naruszenie równowagi i wzajemno?ci dwustronnej konwencji mi?dzynarodowej zawartej pomi?dzy pa?stwem cz?onkowskim a pa?stwem trzecim mo?e stanowi? obiektywne uzasadnienie odmowy przez to pa?stwo cz?onkowskie rozszerzenia na obywateli pozosta?ych pa?stw cz?onkowskich korzy?ci, jakie obywatele tego pa?stwa czerpi? ze wspomnianej konwencji.

50 W ?wietle powy?szych rozwa?a? na zadane pytania nale?y udzieli? nast?puj?cej odpowiedzi: art. 45 TFUE w zwi?zku z art. 4 rozporz?dzenia nr 883/2004 nale?y interpretowa? w ten sposób, ?e stoi on na przeszkodzie odmowie wyp?aty przez w?a?ciwe organy pierwszego pa?stwa cz?onkowskiego obywatelowi drugiego pa?stwa cz?onkowskiego pracuj?cemu w pierwszym pa?stwie cz?onkowskim, lecz nie zamieszkuj?cemu w nim, ?wiadcze? rodzinnych dla jego dziecka zamieszkuj?cego w pa?stwie trzecim z matk?, gdy – przy zaistnieniu takich samych warunków przyznania wspomnianych ?wiadcze? – wspomniane organy przyznaj?, w nast?pstwie zastosowania dwustronnej konwencji mi?dzynarodowej zawartej mi?dzy pierwszym pa?stwem cz?onkowskim a tym pa?stwem trzecim, prawo do ?wiadcze? rodzinnych w?asnym obywatelom i rezydentom, chyba ?e organy te mog? przedstawi? obiektywne uzasadnienie odmowy tych ?wiadcze?.

W przedmiocie kosztów

51 Dla stron w post?powaniu g?ównym niniejsze post?powanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed s?dem odsy?aj?cym, do niego zatem nale?y rozstrzygni?cie o kosztach.

Z powyższych względów Trybunał (szósta izba) orzeka, co następuje:

Artykuł 45 TFUE w związku z art. 4 rozporządzenia (WE) nr 883/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego należy interpretować w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie odmowie wypłaty przez właściwe organy pierwszego państwa członkowskiego obywatelowi drugiego państwa członkowskiego pracującemu w pierwszym państwie członkowskim, lecz nie zamieszkującemu w nim, świadczeń rodzinnych dla jego dziecka zamieszkującego w państwie trzecim z matką, gdy – przy zaistnieniu takich samych warunków przyznania wspomnianych świadczeń – wspomniane organy przyznają, w następstwie zastosowania dwustronnej konwencji międzynarodowej zawartej między pierwszym państwem członkowskim a tym państwem trzecim, prawo do świadczeń rodzinnych własnym obywatelom i rezydentom, chyba że organy te mogą przedstawić obiektywne uzasadnienie odmowy tych świadczeń.

Podpisy

* Język postępowania: francuski.